

Nikola Šimić Tonin

OD SUNČANIH STRANA ALPA DO POZDRAVA SUNCU

Andreja Malta, Po stezah spominov / Stazama uspomena; Založba / Nakladnik, Slovensko kulturno društvo „Lipa“ Zadar, Zadar 2013., dvojezična slovensko-hrvatska zbirka pjesama i kratkih priča, bogato ukrašena ilustracijama Likovne kolonije „Maj 2012 – Turanj „.

Krenuti Stazama uspomena poezijom u prozi, prozom vrsne prozaistice, Andreje Malta, rođene 7. lipnja 1961. godine u Ljubljani. 1980. godine napušta rodnu Sloveniju. Službeno odlazi u Irak. Životni put, izborom srca, jednoga Zadrana, dovede je u Zadar, za kojeg je vežu, za grad Zadar, uspomene iz ranoga djetinjstva. On postaje njezin dom. Dvojezična zbirka slovensko-hrvatska, njezina prva knjiga, koju posvećuje svojoj djeci: Evi, Ani i Roku, sa željom da jednako vole i poštuju svoje dvije domovine, Sloveniju i Hrvatsku, korijene iz kojih potječu.

Naslovnim riječima: *Zar mogu zaboraviti*, otvara Andrea svoju stiho-priču, i odmah bez okolišanja uvodi nas u svoju dušu. *Slovenija / Ljubljana / Moja ulica / Zadar sretna zvijezda*. Od sunčanih strana Alpa, do Pozdrava suncu, pružilo se

njeno srce cjelovito. Zašto jedna ili druga domovina, zašto ne obje!? – upotpunjene u cjelovitosti srca, bez i jedne jedine crte po sredini, koja presijeca - dijeli.

U drugu domovinu dovela je ljubav, putem sudbom zapisanim, i ostavila u njoj da voli, Po stezah spominov, Stazama uspomena, živih sjećanja nevidima, u potrebi nikada prekinutoga dijaloga s prvicom, zemljom svog izvira. U tim, nikad ne prekinutim propitivanjima, istineći u ljubavi, ispričava se i pravda... tješi i nju i sebe, okrenuta sebi: *Ne nemoj se plašiti / neću te zaboraviti... / Možda jednom kad dođe trenutak, / Vratim natrag se / u tvoj zagrljaj, / Da zajedno s tobom, / uživam u miru i spokoju / svoje starosti.*

O životu, o ljudskoj sudbini uopće, crnim kronikama uronjenim u crnu kavu, stihuje Andrea Malta, originalnih, pamtljivih zapažaja. Rečenica nije ljuštura misli (Ivo Frangeš). Tragom te misli, rečenica je riječno korito duše. *Noćni ormarić, Jelovnik, Zadar, Slikar, Ljeto i ti, Polje lavande...*

Andreina pjesnička linija nije jedno-ravna, krivuda i pravuda, traži se i nalazi, u svojoj pjesničkoj grafičkoj iscrtanosti pulsirajuća je grafika srca. Presadene primaju se u riječi mladice duše, donosi novih poetski oblika.

Pjesme piše na slovenskom, jer je s njim intimnija, više na ti, a prozu na hrvatskom jer joj je u tom književnom obliku izazovnije i podatniji za poigrati se s riječima, nekako mekši, manje krut, kako sama autorica voli reći. Po Bruni Popoviću, što je pjesma, jeli to: Dopadljivo umijeće estetske igre s riječima!? Prekorak je predrasuda, poetske navire neposrednoga izraza, (ne)ljubovci za uspokojene uši, s dvije domovine jedne sebe.

Toliko je u ovoj knjizi novih samo njenih stilski otisaka prstiju izraza pjesnika, da ju je lako identificirati i da se njen pjesnički rukopis pomiješa s rukopisima drugih autora i pjesama. Riječima Ive Frangeša: Ne proučavamo pjesnikova djela zato da saznamo nešto o njegovu životu, nego pjesnikov život da bi nam osvijetlio pjesme.

Jednostavna u svojoj usebnoj samotvorevini, u trajanju duboke trajnosti, s toliko tajnosti samosjaja, razumskim rasudbama, iskonskoj istosti, ljudskoj ukorak – koloni, zemaljskim nogostupima hoda svijetom, koracima pjesnikinje.